

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

GO! FREINETSCHOOL DE APPELTUIN TE LEUVEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 56011

Instelling GO! Freinetschool De Appeltuin
Weldadigheidsstraat 74 - 3000 LEUVEN

Beleidsverantwoordelijke An KOLENBERG

Telefoonnummer 016 20 17 62

E-mail coordinatie@appeltuin.be

Website www.appeltuin.be

Bestuur GO! scholengroep Huis 11
Rerum Novarumlaan 1 - 3010 KESSEL-LO

Scholengemeenschap BaO Leuven-Tienen-Landen
Rerum Novarumlaan 1 - 3010 LEUVEN

Centrum voor leerlingenbegeleiding GO! CLB Leuven-Tienen-Landen
Oude Vestenstraat 14 - 3300 TIENEN

Start- en einddatum doorlichting 23/10/2023 - 26/10/2023

Inspectieteam Mieke DEVLIEGER
Hilde BOSMANS

Externe deskundige(n) Bieke VANDER ELST

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Wiskunde in de lagere afdeling	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Weldadigheidsstraat 74 - 3000 LEUVEN.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is geworteld in de Freinetpedagogie en vindt breed en zichtbaar ingang in de school- en klaswerking. Door het gewijzigde lerarenteam, de veranderende leerlingenpopulatie en de maatschappelijke context, alsook door onderwijskundige vernieuwingen en regelgeving neemt de school fundamentele aspecten van de realisatie van haar schoolvisie onder de loep. Ze stuurt die visie bij waar nodig. Dat doet ze ook met verdiepende deelvisies zoals die op leerlingenbegeleiding. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. Het vormt voor de school een groeikans om in functie van haar strategisch beleid nog sterker haar streefdoelen te bepalen en er een tijdspad op middellange en lange termijn aan te koppelen.
Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING	De school geeft het onderwijskundig beleid geleidelijk schoolbreed vorm aan de hand van maatregelen en afspraken die bottom-up tot stand komen vanuit het graad- en deeltteamoverleg. De schoolprioriteiten rond onder andere Freinettechnieken, cognitief sterk functionerenden en de fases van het zorgcontinuüm concretiseren de bestaande noden om de visie pedagogisch-didactisch gelijkgericht te implementeren. Het is daarbij een aandachtspunt om prioriteiten niet enkel actiegericht maar ook voldoende resultaatsgericht vorm te geven. De school ondersteunt de teamleden. Een voorbeeld daarvan is de groeiende stroomlijning van de leerlingenbegeleiding. De school kan de opvolging en coaching van vernieuwingsprocessen op de klasvloer nog versterken.
Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking, maar kan nog sterker inzetten op een planmatige en cyclische evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. Zo kan ze meer systematisch nagaan in welke mate schoolontwikkelingsprocessen een effect hebben op de onderwijskwaliteit en de leerprestaties. Het verhoogd inzetten op taalontwikkeling in de kleuterafdeling vormde bijvoorbeeld nog geen voorwerp van een formele evaluatie. Ook onderzocht de school nog niet of het ijsbergrekenen en het werken met een onderwijsleerpakket een hoger rendement genereren voor wiskunde in de lagere afdeling. De school laat ook kansen liggen om de evaluatie van resultaten en effecten bij leerlingen te richten op een continue groei of het borgen van de kwaliteit.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING	De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze slaagt er nog weinig in om bij haar evaluaties de resultaten en effecten bij de leerlingen te benutten op schoolniveau, zoals die van de genormeerde en gevalideerde toetsen voor wiskunde in de lagere afdeling. Daarbij kan ze ook meer op zoek gaan naar onderlinge verbanden, bijvoorbeeld met het oog op het efficiënt invullen van de verhoogde zorg voor processen binnen wiskunde. Hetzelfde geldt voor de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs. Zo komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang. De school betreft systematisch relevante partners zoals de ouders en leerlingen bij haar evaluaties.
Borgen en bijsturen BENADERT DE VERWACHTING	De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Dat komt omdat ze nog te vaak blijft evalueren vanuit intuïtie en in mindere mate op basis van vooraf vastgelegde streefdoelen en vooropgestelde effecten. Daardoor laat ze kansen liggen om haar werking vanuit de evaluaties doelgericht bij te stellen en vervolgens te borgen in een compact raadpleegbare vorm die kan dienen als toetssteen voor toekomstige evaluaties.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuter. Ze leveren inspanningen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Het formuleren van de onderwijsbehoeften van de kleuter en van de daaraan gekoppelde doelen zijn een werkpunt. Daardoor verlopen de aangeboden ondersteuning en de evaluatie in mindere mate gericht, vooral voor het groeiend aantal kleuters met talige ondersteuningsnoden. De recente initiatieven van de leraren om voor die kleuters doelbewuster te werken aan een krachtige taalleeromgeving vormen een hefboom voor het team om zich verder te bekwamen in de principes van een effectieve taalverwervingsdidactiek. Op die manier kunnen ze de kleuters meer planmatig en onderbouwd begeleiden alsook de effecten van het maatwerk beter in kaart brengen en eventueel bijsturen.
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkend. De leraren capteren en structureren de ervaringen en interesses van de kleuters aan de hand van vaste Freinettechnieken zoals de praatronde, de onderzoeken en de vrije tekening. Daarbij bieden ze de kleuters ruime interactiekansen en veel visuele ondersteuning die deels in samenspraak met de kleuters tot stand komt. Een rijke omgang met een gevarieerd boekenaanbod vormt een inherent deel van de klaswerking. De leraren besteden gericht en op verschillende manieren aandacht aan metacognitieve vaardigheden en stimuleren in het bijzonder het probleemoplossend denken bij de kleuters. Ze maken doorgaans op een efficiënte manier gebruik van de tijd om te leren en ontwikkelen.
Effectieve feedback OVERSTIJGT DE VERWACHTING	De leraren geven doorheen de klasdag effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Dat faciliteren ze door mee te spelen met de kleuters en systematisch vooruit en terug te kijken op hun ervaringen, zowel met individuele kleuters als met groepjes van kleuters en de hele klasgroep. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de kleuters. De feedback is op het product en vooral op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De manier waarop de leraren de feedback vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het aanbod en zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De leraren hebben aandacht voor de verticale samenhang van kennis, vaardigheden, attitudes en strategieën binnen een leeftijdsgroep en over de leeftijdsgroepen heen. De observatie en evaluatie zijn overwegend transparant, betrouwbaar, fair en breed. De leraren kunnen de afstemming op het gevalideerd doelenkader nog versterken.

4.2 Wiskunde in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING De leraren vormen zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen. Ze laten nog kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften voor wiskunde een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze kunnen hun aanpak binnen de verhoogde zorg versterken door op basis van verfijnde beeldvorming planmatiger en doelgerichter te werken aan de gecumuleerde leerachterstand van een aantal leerlingen en minder te focussen op momentane zorgbehoeften. Het is belangrijk om in de fase van de verhoogde zorg transparant te maken welke concrete doelen en acties binnen een bepaalde tijdsspanne nagestreefd worden en welke verantwoordelijkheden de klas- en de zorgleraar daarbij opnemen. Ook de opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen nog een werkpunt.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De aanpak is geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend. De leraren expliciteren de leerdoelen, activeren de voorkennis en bouwen de instructie logisch en stapsgewijs op. Ze benutten het incidenteel leren en werken vanuit aanleidingen uit de omgeving of vanuit de kinderen. Waar mogelijk integreren ze materieel handelen om leerlingen tot een abstract concept te laten komen. De leraren gebruiken geregeld werk- en groeperingsvormen die leerlingen aanzetten tot samenwerking en interactie. Ze kiezen leeractiviteiten en spelvormen die gericht zijn op de actieve betrokkenheid en inbreng van de leerlingen. Het is een aandachtspunt om daarbij voor voldoende oefenkansen te zorgen, onder meer voor automatisatie. De leraren integreren geregeld bewuste aandacht voor wiskundetaal in het onderwijsleerproces. Ze besteden allen aandacht aan metacognitieve vaardigheden. Ze bieden strategieën aan die het leren ondersteunen en stimuleren het probleemoplossend denken en de zelfsturing. De vlotte organisatie draagt bij tot een overwegend efficiënt gebruik van de onderwijstijd.

Effectieve feedback OVERSTIJGT DE VERWACHTING

De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De leraren investeren heel bewust in feedback op het niveau van de zelfregulatie, waardoor de leerlingen vaardig worden om hun eigen leerproces te monitoren. Naast mondelinge feedback krijgen leerlingen op geregelde tijdstippen schriftelijke feedback (portfolio) als insteek voor een gesprek met de leraar. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De manier waarop de leraren de feedback vormgeven, is een voorbeeld van goede praktijk.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING

De observatie en evaluatie sporen grotendeels met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, fair en breed. De leraren brengen met verschillende soorten evaluatie zowel kennis en vaardigheden als attitudes in kaart. Ze evalueren vanuit een waarderend en ontwikkelingsgericht perspectief en stemmen de evaluatie af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Leraren kiezen er bewust voor om geen punten te geven op prestaties van leerlingen. Het is daarbij een aandachtspunt om te waken over de betrouwbaarheid van de evaluatie. De leraren betrekken de leerlingen bij de evaluatie.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Wiskunde in de lagere afdeling
Onderwijs en begeleiding op maat	♦	♦
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	●
Effectieve feedback	✱	✱
Leerlingenevaluatie	●	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de lagere afdeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF MET WERKPUNTEN
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF